

Informatiebericht JZ

Openbaar

Van IND / JZ

Nummer & Titel IB 2024/14 Verruiming van de verschoonbaarheid van de overschrijding van bezwaar- en beroepstermijnen

Kenmerk (digijust) 5271171
Hoofdtak Procesoverstijgend
InformIND Thema Rechtsmiddelen

Relatie met
Geldig vanaf 04-03-2024
Geldig tot en met 04-03-2025

Disclaimer

Een informatiebericht is een mededeling aan de medewerkers van de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND). De informatieberichten zijn slechts tijdelijk van aard, en daarom is de geldigheidsduur beperkt. De informatieberichten helpen medewerkers van de IND om tijdig en op uniforme wijze in te spelen op actuele ontwikkelingen. In informatieberichten kan bijvoorbeeld aangegeven worden of er nieuw beleid komt, bijvoorbeeld n.a.v. een brief aan de Tweede Kamer, of dat een belangwekkende uitspraak is gedaan die nog bestudeerd wordt. Ook kan in informatieberichten aangegeven worden hoe moet worden gehandeld in afwachting van een werkinstructie of aanpassing van de beleidsregels die in de Vreemdelingencirculaire of Handleiding Rijkswet op het Nederlanderschap zijn opgenomen. Er kunnen overigens goede redenen bestaan om in een individueel geval maatwerk te leveren en van een informatiebericht af te wijken.

1. Aanleiding

Het College van Beroep voor het bedrijfsleven (CBb) heeft bij uitspraak van 30 januari 2024, ECLI:NL:CBB:2024:31, geoordeeld over de vraag wanneer de overschrijding van een bezwaar- of beroepstermijn verschoonbaar is.

2. Verwachting

De uitspraak is gedaan door een grote kamer en zal in het hele bestuursrecht worden toegepast, dus ook in vreemdelingenzaken.

3. Inhoud/Toelichting

Een te laat ingediend bezwaar- of beroepsschrift wordt niet-ontvankelijk verklaard, tenzij de termijnoverschrijding verschoonbaar is. Het CBb oordeelt dat hierbij voortaan meer rekening moet worden gehouden met persoonlijke omstandigheden, zoals ziekte, en externe omstandigheden, zoals een natuurramp.

Een verschoonbare termijnoverschrijding moet niet alleen worden aangenomen als de indiener van een bezwaar- of beroepsschrift geen enkel verwijt treft, maar ook als hem vanwege bijzondere omstandigheden slechts een gering verwijt treft. Of hier sprake van is moet worden beoordeeld met een op het individuele geval gerichte, contextuele benadering. Daarbij is o.a. relevant wie de indiener is (bijvoorbeeld: een individuele burger of een grote of kleine onderneming), hoe groot de termijnoverschrijding is, of er belangen van anderen bij het besluit van het bestuursorgaan zijn betrokken en of het bestuursorgaan zelf een groot belang heeft bij het verkrijgen van zekerheid over de vraag of zijn besluit wel of niet rechtsgeldig is. Handelen van bijstandverleners blijft in beginsel voor rekening en risico van de indiener komen. Uitzondering hierop zijn bijzondere persoonlijke omstandigheden aan de zijde van bijstandverlener zelf, waarbij de lat in het geval van beroepsmatig handelen hoger ligt.

Uit de uitspraak volgt verder dat aan het bewijs dat sprake is van bijzondere omstandigheden geen onnodig hoge eisen mogen worden gesteld. Zo nodig moeten de rechter of het bestuursorgaan de regie voeren en de belanghebbende uitdrukkelijk voorlichten over de punten waarover de indiener extra bewijs moet aanvoeren.

Als sprake is van een geringe verwijtbaarheid, moet nog worden beoordeeld of het bezwaar- of beroepsschrift zo spoedig als redelijkerwijs kon worden verlangd is ingediend. In gevallen waarin een belanghebbende pas kennis neemt van een op correcte wijze bekendgemaakt besluit als de bezwaar- of beroepstermijn al geheel of grotendeels is verstreken en de belanghebbende ook niet eerder kón kennis nemen van het besluit, is die belanghebbende voortaan in ieder geval niet verwijtbaar te laat als hij binnen zes weken nadat hij te weten is gekomen dat een besluit is genomen bezwaar of beroep instelt. Als de wettelijke bezwaar- of beroepstermijn langer of korter dan zes weken is, geldt in beginsel de wettelijke termijn. In zaken waarin de wettelijke termijn minder dan twee weken bedraagt, is het oordeel hierover aan de voor die zaken bevoegde bestuursrechter.

Het CBB past het nieuwe beoordelingskader vervolgens toe en komt tot het oordeel dat termijnoverschrijding in die zaak niet verschoonbaar is. Daarbij is relevant dat ten tijde van het besluit de watersnoodramp in Valkenburg en de start van de coronapandemie, waar de onderneming zich op beriep, meer dan een half jaar geleden waren. De onderneming was bovendien niet klein, maar een keten van hotels. Het is daarom niet aannemelijk dat de onderneming niet op tijd bezwaar kon instellen omdat het niet in staat was op tijd kennis te nemen van het besluit.

Een voorbeeld van een termijnoverschrijding die wel verschoonbaar is, kan worden gevonden in de uitspraak met het kenmerk ECLI:NL:CBB:2024:32. De onderneming had tijdig geprobeerd een beroepsschrift in te dienen, maar door een technische storing de termijn met 23 minuten overschreden, ondanks het directe hulp van een deskundige derde had ingeschakeld.

4. Hoe te handelen

De uitspraak geldt per direct, ook voor zaken waarin de IND of de bestuursrechter in een eerdere fase van de procedure al een oordeel over de verschoonbaarheid van een termijnoverschrijding heeft gegeven en tegen dat besluit of die uitspraak een rechtsmiddel is aangewend waarop nog niet is beslist.

Of een termijnoverschrijding verschoonbaar is, zal afhangen van de omstandigheden van het geval. Wel is duidelijk dat de IND vaker dan voorheen zal moeten aannemen dat een termijnoverschrijding verschoonbaar is. In geval van twijfel kan, na overleg met een senior, contact worden opgenomen met de JZ senioren-desk.

Indien een vreemdeling pas na het verstrijken van de beroepstermijn kennisneemt van een besluit om zijn asielaanvraag af te wijzen met een beroepstermijn van één week en hij ook niet eerder kennis kon nemen van dat besluit, kan worden aangenomen de vreemdeling niet verwijtbaar te laat is als hij beroep instelt binnen één week nadat hij te weten is gekomen dat het besluit is genomen.

Als de IND bij de beoordeling of sprake is van bijzondere omstandigheden tot de conclusie komt dat stellingen onvoldoende zijn onderbouwd, zal de IND moeten aangeven op welke punten extra bewijs noodzakelijk is. Dat kan bijvoorbeeld door het bieden van herstel verzuim, maar ook door informeel (telefonisch) overleg. Van informeel (telefonisch) overleg moet een klantcontactnotitie worden gemaakt.